

ACC. N:R. M. 7650:1-3.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Herman J. Nilsson
Härad: V. Göinge Adress: Stattena väg 231, Hässel-
Socken: St. Oby Berättat av: holm
Uppteckningsår: 1941. Född år 1877 i Skärkinds förs.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Mojölkningskärlet. (L. u. F. 40.)

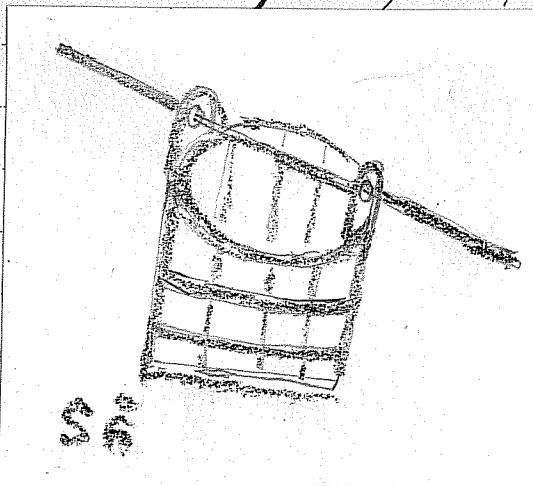
Skriv endast på denna sida!

Specialfrågelista rörande mjölkbringskärl.

1. Kärlet var som här varande teckning L U F. 40.
här visas. Kärlet tillverkades i huvudsak av bokstav, och
en stav var förlängd och avrundad som handtag.

Kärlet gick under benämningen "bytta, mjölkbytta,"
"mölke bytta" i Stoby-trakten, "melka bytta";

Mjölke kärren fick efter begagnandet genomgå grundlig
rengöring, för mjölken har lätt att taga lukter till sig av
de kärn de förvaras i, och från omgivningen. Och sedan
mjölken blev en handelsvara till samhällen, blev det hygieniska
förbättrat, som förut brast i mycket, förut på många
platser.

56

40.

ett kärl att bära ~~de~~ mjölken i längre sträckor, var ett större rundt träkar rymde 25 å 30 liter, vid varje sida av karet var två uppblående slansar med runda hål så anpassade en rund stång kunde stickas in i dem och den var jämt avrundad så att där inte blev något glaffrum, den stangen var så lång att när den var instucken genom karets båda hål, att två personer kunde hava plats att bära i stangen som de lade upp på axlarna, och den ene gick före och den andre efter, över karet var ett väl anpassat trälock för att ej smutsbädda stamma i mjölken, när de bar mjölken en längre sträcka till närmaste körväg, detta kar kallades "så" de nyttjade den också att bära vatten i, för i tiden hade de inte brunnar vid varje gård, utan där var på vissa orter natur källor, benämnda "varm källor" med friskt godt vatten som aldrig förstades ut, en del finns ju ännu, men för de icke begagnade i någon utsträckning äro de mer och mindre igen vänta, som att bära vatten med dessa ommärda kar kallades de "varm så".

40)

För över femtio år tillbaka var boskapsstyrelsen lagt utvecklat på sina håll vanligen här i göinge byggen. Fanns här någon som hade en liten klarare bläck och skötte djuren så att där kunde utvinna bättre av dem, så bland de andra djur ägare kom avundsjukan fram, och en del vidstreckiga karlar ville till och med jävskylla dem som skötte sina djur, att de förstörde mjölken för dem så att de fick deras mjölk också.

Där var en lantsbrukare i Bällingslöv som hade en lantsställe på Bällingslövs vång, han var kommen från Gärdås härad. Han hade lite hemma mejjeri, kemade de till smör hemma, hade en handseparator, han tillverkade mycket ost som ej var så mycket vanligt då, för de beredde inte annars mer ost i hemmen än för husbehov, men denne lantsbrukare tillverkade ost och smör och körde in till Kristianstad och Sölde, så väb som till Håslövholm. Han kylde sin mjölk i brunnen om sommaren, han hade långa spannar med dubbla lock som han fyllde med mjölk, och satte med i brunnen, dessa spannar kallades "mjölk kylare".